

PUNCT DE VEDERE AL ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE – UAP ȘI ACOAR

CU PRIVIRE LA PLX 565/2021 PENTRU MODIFICAREA LEGII NR. 8/1996 PRIVIND DREPTUL DE AUTOR

1. Având în vedere că se impune modificarea Legii nr. 8/1996 pentru implementarea dispozițiilor Directivei 2019/790 privind drepturile de autor și conexe, apreciem că ar fi nu numai oportun, dar chiar necesar să fie operate și acele modificări a căror necesitate a fost constatată cu ocazia aplicării legii pentru atingerea scopurilor propuse de reglementare (pentru realizarea unei mai bune protecții a titularilor și a drepturilor recunoscute acestora și pentru dezvoltarea culturii și a pieței culturale).
2. În opinia celor **două asociații profesionale semnatare, anume UAP, care reprezintă cei aprox. 6000 de membri artiști plastici din România (titulari ai dreptului de autor în discuție și beneficiari legali ai dreptului de suită), respectiv ACOAR, care reprezintă operatorii economici autorizați în piața culturală (titulari ai obligației de prelevare a drepturilor de suită datorate artiștilor), sunt de susținut forma și conținutul PLX 565/2021 adoptate în Senat, conforme consultării cu asociațiile profesionale, avute la nivel de Minister:**

Legea 8/1996 (forma în vigoare)	Modificarea propusă inițial de Ministerul Culturii, apoi adoptată în Senat – pe care o susținem	EXPLICAȚIE - argumente de drept și de fapt pentru necesitatea modificării
<p>Art. 28 alin. (1)</p> <p>Drepturile patrimoniale prevăzute la art. 13 și 24 durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către</p>	<p>Eliminare teză finală, urmând ca textul să aibă următorul conținut:</p> <p>Art. 28 alin. (1)</p> <p>Drepturile patrimoniale prevăzute la art. 13 și 24 durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal.</p>	<p>Dispoziția legală [<i>Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.</i>] intră în contradicție cu:</p> <p>a) prevederile legale ce definesc noțiunea de capacitate de exercițiu din Codul civil care presupune fie calitatea de titular al dreptului, fie calitatea de reprezentant al dreptului.</p> <p>Or, inexistența moștenitorilor nu poate însemna decât că nu există un titular/un mandant. Astfel, NU poate exista într-o logică juridică nici mandatar. Mai mult, conform prevederilor Codului Civil mandatul încetează la moartea mandantului sau mandatarului.</p>

<p>autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.</p>		<p>b) prevederile europene ce reglementează dreptul de suită, respectiv Directiva 2001/84 care prevăd că:</p> <p>- „Scopul dreptului de suită este de a asigura că autorii operelor de artă plastică sau grafică beneficiază de succesul economic al operelor lor de artă originale. Acesta are rolul de a restabili echilibrul între situația financiară a autorilor operelor de artă plastică sau grafică și cea a altor creatori care beneficiază de exploatarea succesivă a operelor lor” (para. 3 Preambul);</p> <p>- „Este de dorit să se precizeze care sunt beneficiarii dreptului de suită, luându-se în considerare principiul subsidiarității. Nu se recomandă luarea de măsuri prin prezenta directivă în domeniul dreptului de succesiune în vigoare în statele membre. Totuși, avânzii-cauză ai autorului trebuie să poată beneficia pe deplin de dreptul de suită după decesul acestuia, cel puțin după expirarea perioadei de tranziție menționate anterior” (para. 27 Preambul).</p> <p>Legislația națională este contrară acestui scop în condițiile în care reglementează în favoarea OGC, <i>de plano</i>, dreptul de a beneficia de drepturi de suită pentru opere al căror autor este decedat și nu are moștenitori (în condițiile în care din punct de vedere civil OGC nu are capacitate succesorală pe de-o parte și pe de altă parte nu există niciun fel de raport pe care să se poată grefa exploatarea acestor drepturi de către OGC (o asociație cu caracter privat, alcătuită din mai mulți sau mai puțini membri). Mai mult, prevederea în cauză aduce atingere concurenței pe piața internă europeană creându-se astfel bariere la pătrunderea în piața europeană a artiștilor români</p>
--	--	---

		<p>de patrimoniu (alții decât cei de la moartea cărora s-a împlinit termenul de 70 de ani).</p> <p>Legea română vorbește de exercițiul drepturilor, dar nu și de capacitatea de folosință – tocmai pentru că un titular nu mai există (ipoteza reglementată fiind aceea că autorul e decedat fără moștenitori) – prin urmare pentru cine ar exercita OGC drepturile patrimoniale dacă nu mai există un titular.</p> <p>Mai mult, art. 144 din Legea nr. 8/1996 prevede în mod expres că OGC nu pot dobândi drepturi patrimoniale de autor prin cesiune.</p> <p>Un alt neajuns al actualei reglementări este acela că, permițând OGC să dobândească drepturile de suită <i>ex lege</i>, iar nu în baza unui mandat explicit al unui artist concret identificat (ori a unor moștenitori concret identificați), se creează premisele lipsei de motivație pentru legătura necesară și efectivă între OGC și artiștii beneficiari, ceea ce viciază în practică atingerea scopului legii, căci OGC încasează, dar nu are cui plăti, căci nu are o legătură concretă cu artiștii ori moștenitorii acestora, astfel că sumele rămân în patrimoniul OGC, care devine titularul lor de facto (și împarte anual între membrii asociației grosul sumelor colectate pentru a remunera artiștii, iar nu artiștilor titulari). În practică, ipoteza mandatului legal, așa cum este acum formulată, conduce involuntar către tratarea artistului în viață ori cu moștenitori drept artist decedat fără moștenitori – ale cărui drepturi de suită se pot apropria de către OGC.</p>
Art. 97 alin. (2) – același conținut	Similar eliminarea tezei finale	Aceleași considerații, <i>mutandis mutandis</i> .